

UUTTA OSAAMISTA MAASEUDUN YRITYKSILLE
-selvityshanke Polvijärvellä
15.9.–15.12.2009
LOPPURAPORTTI
Jaakko Rintamäki

Pohjois-Karjalan maakuntakorkeakoulu

Tikkarinne 9

80200 JOENSUU

<http://www.pohjois-karjalanmaakuntakorkeakoulu.fi>
maakuntakorkeakoulu@pkamk.fi

1. Hankkeen tiedot

Hankkeen nimi:	Uutta osaamista maaseudun yrityksille -hanke Polvijärvellä
Toteutusaika:	15.09. – 15.12.2009
Raportointijakso:	Loppuraportti 31.12.2009
Päätoteuttaja:	Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu/ Pohjois-Karjalan maakuntakorkeakoulu -hanke
Muut toteuttajat:	Polvijärven yrityspalvelu Oy ja Numcore Oy/Jaakko Rintamäki

2. Hankkeen kuvaus

Pohjois-Karjalan maakuntakorkeakoulun toiminta-ajatuksen mukaan maakuntakorkeakoulun perustana on korkeakoulujen, koulutustoimijoiden ja seutukuntien välinen vuorovaikutus ja kumppanuus. Maakuntakorkeakoulu tuo korkeakoulujen osaamisen ja palvelut lähelle ja vastaa joustavasti asukkaiden, julkisen sektorin ja elinkeinoelämän koulutus-, osaamis- ja kehittämistarpeisiin yhdessä seudullisten toimijoiden kanssa.

Tulevaisuuden tavoitteena on, että korkeakoulujen opintomahdollisuudet ovat joustavasti kaikkien pohjoiskarjalaisten ulottuvilla ajasta ja paikasta riippumatta. Toisena tavoitteena on luoda kattava neuvonta- ja ohjausverkosto, joka palvelee sekä aikuisopiskelijoita että elinkeinoelämää ja julkista sektoria. Lisäksi korkeakoulujen osaaminen ja palvelut on saatava tukemaan seudullisista tarpeista nousevaa elinkeinoelämän ja julkisen sektorin tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa.

Polvijärvi on vireä ja yritteliäs noin 4800 asukkaan kehittämishenkinen maaseutukunta Joensuun seutukunnassa. Kunnan peruspalvelut ovat hyvässä kunnossa, kunnan talous tasapainossa, ja polvijärveläiset uskovat vahvasti maaseudun tuleviin mahdollisuuksiin. Kehittämistyössään Polvijärven kunta on voimavarojensa mukaisesti panostanut yrityselämän toimintaedellytyksiin ja viime vuosina painopisteinä ovat olleet yrittäjien koulutus, osaaminen ja hyvä yhteistyö yritysten kanssa.

Pääosa polvijärveläisistä yrityksistä on pieniä ja siitä syystä on pyritty erityisesti vahvistamaan pienyrittäjien osaamista yritysneuvonnan, koulutuksen ja erilaisten kehittämishankkeiden kautta. Pienten ja maaseutuyritysten koulutus-, osaamis- ja kehittämistarpeisiin vastaaminen on haasteellista. Pienten yritysten voimavarat ovat hyvin rajalliset ja yrittäjät joutuvat ajankäytössään painottamaan työtään yrityksen käytännön toimintaan. Yrittäjien ja yritysten kehittämistarpeiden esille nostaminen vaatii yrittäjien kanssa tapahtuvaa yrityksistä lähtevää työstämistä.

Maakuntakorkeakoulun yhtenä keskeisenä tavoitteena on vastata myös pienten organisaatioiden ja yritysten tarpeisiin. Tähänastisesta työstä saatujen kokemusten perusteella varsinkin pienistä tuotannollisista yrityksistä on ollut vaikea saada osallistujia koulutukseen. Suomalainen koulutus- ja kehittämisjärjestelmä on hyvin laaja ja erityisesti koulutustarjonnan esille saaminen helposti pienyrityksiä palvelevaksi on vaativa tehtävä.

Luodessaan hajautetusti toimivaa järjestelmäänsä Pohjois-Karjalan maakuntakorkeakoulu pyrkii huolehtimaan tiedottamisesta, jonka avulla saadaan esille avattavat toimintamahdollisuudet. Pienyritysten koulutus- ja kehittämistarpeita on saatava suorilla kontakteilla koulutus- ja kehittämisorganisaatioiden käyttöön ja nyt Polvijärvellä toteutettava hanke tarjoaa kuntakohtaisesti tähän hyvän mahdollisuuden.

2.1. Hankkeen tavoitteet

Tavoitteena on Pohjois-Karjalan maakuntakorkeakoulu -hankkeen läheisessä yhteistyössä Polvijärven kunnan elinkeinotoimen kanssa toteuttama selvitys erityisesti pienten maaseutuyritysten ja muiden vastaavien toimijoiden koulutus-, osaamis- ja kehittämistarpeista Polvijärvellä.

- Selvittää yksityiskohtaisesti yritysten yritysکوhtaisia ja eri toimijatahojen yhteisiä ja yleisiä kaiken tasoisia koulutustarpeita.
- Koostaa selvitystyön tuloksena koulutus- ja kehittämistarpeet koulutusorganisaatioiden ja yhteistyötahojen käyttöön.
- Luoda pohjaa ja mahdollisuuksien mukaan laatia pienyrityskohtaisia tai yritysten yhteisiä kehittämissuunnitelmia, jotka kytketään koulutus- ja kehittämisorganisaatioiden suunnitelmiin. Selvitystyön pohjalta koulutus- ja sidosryhmät huomioivat koulutus- ja kehittämistarpeet omassa toiminnassaan.
- Koota aineistoa ja luoda käytäntöjä, joilla rakennetaan sellainen toimintamalli, joka on siirrettävissä toisille paikkakunnille hankkeen jälkeen.
- Toimia hyvin läheisessä yhteistyössä niiden pienyritysten kanssa, jotka ovat kiinnostuneita toimintansa kehittämisestä.

Maakuntakorkeakoulun ja Polvijärven kunnan yhteisenä tavoitteena on jatkaa kartoittamistyön jälkeen kiinteää yhteistyötä tavoitteena luoda toimiva pilottihanke Polvijärvellä toteuttamaan kartoituksessa esille nousseita asioita.

3. Hankkeen toteutus ja tuloksia

3.1. Hankkeen keskeiset toimenpiteet

Hankkeesta tiedotettiin alusta lähtien laajasti ja avoimesti käyttäen jo olemassa olevia kanavia. Lähetettiin lehdistötiedotteet alueellisiin lehtiin ja saatiin haastatteluja paikallisradiouutisiin. Yrittäjäkirjeissä informoitiin hankkeen etenemisestä sekä järjestettiin tiedotustilaisuuksia yrittäjäjärjestöjen edustajille ja luottamushenkilöille. Lisäksi järjestettiin kuntalaisille avoin tiedotustilaisuus. Hanketta vietiin eteenpäin tiiviissä yhteistyössä muiden alueen toimijoiden kuten TE-toimiston, Joensuun seudun Leader ry:n, kyläyhdistysten, Joensuun seudun kehittämissyhtiö Oy Josekin ja Pohjois-Karjalan maakuntakorkeakoulun sekä kunnan elinkeinoryhmän kanssa. Yhteisiä tapaamisia oli keskimäärin kerran viikossa.

Polvijärven yritysluetteloja apuna käyttäen laadittiin toimialakohtainen ryhmittely, jonka pohjalta kartoitettiin potentiaalisia ryhmiä, joiden kanssa hanketta voisi viedä eteenpäin. (<http://www.polvijarvi.fi/yritysluettelo.htm>) Tämän kartoituksen jälkeen aloitettiin suorat yhteydenotot puhelimitse yrittäjiin. Näissä keskusteluissa selvisi yrittäjän henkilökohtainen aikataulu ja yrityksen kehittämistarpeet. Samalla sovittiin yrityskäynneistä.

Henkilökohtaisissa ja luottamuksellisissa keskusteluissa yritysten kehitystarpeet tiivistyivät. Näiden keskustelujen tiimoilta yrittäjille luotiin kontakteja olemassa oleviin toimijoihin,

jotta asiat pääsivät etenemään hankkeen edetessä. Osa yrittäjistä otti suoraan yhteyttä hankevastaavaan, jolloin päästiin nopeasti asian ytimeen kiinni. Näiden kehittämishaluisten yrittäjien osuus oli valitettavan pieni, mutta sitä hedelmällisempää oli asiointi, kun ideoita jalostettiin yhdessä.

3.2 Keskeisiä hankkeessa esille nousseita asioita

Usean yrityksen kanssa löydettiin jo olemassa olevia toimintamalleja, joiden avulla päästiin eteenpäin välittömästi. TE-toimiston palveluja hyödynnettiin, kun yrityksen tarpeet tiedostettiin. Muun muassa pätevöittämisskoulutuksia käynnistettiin yrityskohtaisesti. Lisäksi työvoiman tarpeita kartoitettiin, ja kehittämishankkeita saatiin käyntiin. Tällöin yrittäjä sai nopeasti apua, joka mahdollisti yrityksen liiketoiminnan kehittämisen ja samalla varmistoi toiminnan jatkumisen taantumasta huolimatta. Toisille se jopa loi mahdollisuuksia aloittaa uutta yritystoimintaa, kun on osaaminen olemassa ja varsinainen palkkatyö on epävarmaa.

Laajempiin kehittämishankkeisiin löytyi asiantuntijanapua Joensuun seudun kehittämissyhtiö Oy Josekin organisaatiosta. Matkailu- ja maatalouselinkeinojen kehittämistoiminta alkoi jo hankkeen aikana. Myös hoito- ja hoiva-alan palvelujen selvittelytyötä aloitettiin.

- Korkealaatuisten elintarvikkeiden valmistamiseen sekä markkinoin ja myynnin suunnitteluun ideoitiin keinoja. Luomutuotteita käyttävien maksukykyisten asiakkaiden tarpeiden tyydyttäminen luo tulevaisuudessa yrittäjille lisää ansaintamahdollisuuksia. Tuotteiden markkinointiin on löytynyt paikallista osaamista muun muassa konsulentti-toiminnalla. Pohjoiskarjalaisille tuotteille tulisi luoda konsulenttiverkosto, joka hoitaisi markkinoinnin ja suoramyyntin kansallisella tasolla.
- Asiakaslähtöisten tuotelaatujen ja pakkauskokojen huomioiminen jatkossa on tärkeää, kun tuotetaan korkean elintason elintarvikkeita. Lisäksi tulee huomioida pakkaus-ten visuaalinen ilme ja tarina, jotka liittyvät oleellisesti korkean hintaluokan tuotteisiin. Niin sanotuilla bulkkituotteilla ansaintamahdollisuudet ovat selvästi heikompia kuin erikoistuotteilla.
- Luonnonmukaisten tuotteiden (kuten marjat, sienet, yrtit, hunaja jne.) kysyntää löytyy globaalisti. Näiden tuottaja- ja jalostajarenkaiden kehittäminen ja aktivointi ovat isoja mahdollisuuksia alueen hyvinvoinnin lisäämiseksi.
- Teollisuusyrityksissä on tarve kehittää tuotantoa ja kustannustehokkuutta. Näissä yrityksissä on selkeä tarve tuotantotalouskoulutukselle, joka olisi suunnattu niin tuotantohenkilöstölle kuin toimihenkilöillekin yrittäjät mukaan lukien. Yrityksiin tulisi räätälöidä toimialakohtaisia paketteja, joita työpaikoilla käytäisiin läpi kokeneen kouluttajan ohjauksessa. Tavoitteena on saada koko henkilöstö kehittämään yritystä tuottavamaksi.
- Palvelualoilla on tarve saada koulutusta asiakaspalveluun ja asiakkaiden tyytyväisyyden ylläpitämiseen, jotta he palaavat käyttämään jatkossakin yrityksen palveluja. Näissä palvelualoissa korostuvat erityisesti matkailu-, ravitsemus-, viihde- ja elämyspalvelujen tuotanto, sillä asiakkaat vievät viestiä myös maakunnan ulkopuolelle.
- Korkean teknologian yrityksissä on hyviä ideoita viriämässä, mutta ajanpuutteen ja nykyaikaisten suunnittelutyökalujen puute ehkäisee niiden syntymistä uusiksi menestystuotteiksi. Tällaiseen pulmaan voisi ratkaisuna olla Works shop -päivät, joissa esimerkiksi ammattikorkeakoulun opiskelijat pureutuisivat yrittäjän teknisiin ongelmiin ja ideoisivat vaihtoehtoja ratkaisuksi esimerkiksi harjoitus- tai opinnäytetyönä. Tällaisesta vuorovaikutuksesta hyötyisivät opiskelijat ja yrittäjät sekä korkeakoulu, kun ratko-

---

taan todellisia ongelmia käytännön arjessa. Tämä voisi olla myös keino opiskelijalle työllistyä yritykseen, kun on yhdessä kehitetty tuote, joka saadaan markkinoille.

- Matkailualan yrittäjien tulisi verkostoitua siten, että isoja ryhmiä voitaisiin palvella yhdessä. Tämä mahdollistaisi suurien tapahtumien palvelun tarjonnan paikkakunnalla. Lisäksi elämispalveluja pitäisi ideoida lisää ja yhdistää niitä muihin palveluihin, jotta niistä tulisi kannattavaa liiketoimintaa.
  - Polvijärvellä olisi potentiaalia toimittaa kansallisesti polttopuita kaupunkeihin, joissa maksukykyiset asiakkaat ovat. Tämä vaatisi kuitenkin sen, että laadukasta ranka-raaka-ainetta pitäisi olla saatavilla ympärivuoden kohtuulliseen hintaan. Tämän mahdollistaisi logistisen ketjun järjestämisen niin, että laadukas klapi olisi asiakkaalla hänen tarpeita noudattaen. Kaupunkien puuvarastot ovat pieniä, joten jakelukoko olisi mitoitettava tarpeisiin ja samalla polttopuun tulisi olla mahdollisimman roskatonta.
  - Sellaisen myyntityön koulutustarve, jossa ensikontaktin jälkeen saa asiakkaan ”koukuun” siten, että lopuksi tulee tilaus, on suuri. Tällainen tarve tuli kaikilla esiin oli sitten kyseessä tuotannollista tai palveluliiketoimintaa harjoittava yritys.
  - Markkinointi ja siihen liittyvän materiaalin tuottaminen vaatii myös kouluttautumista ja samalla verkostoitumista. Verkkosivujen, esitteiden, digitaalisten kuvien, videoiden ja animaation tekoon löytyy Pohjois-Karjalasta runsaasti osaamista. Nämä palvelut pitäisi koota yhteen siten, että ne olisivat helposti ja kustannustehokkaasti saatavilla.
  - Ammatillisen pätevytymisen tarve Polvijärvellä, niin kuin muillakin pienillä paikkakunnilla, kohdistuu erikoisaloihin esimerkiksi sähköurakointi, kylmälaiteasennus ja neste-kaasulaitteet. Alan toimijoille voitaisiin järjestää Pohjois-Karjalassa räätälöityjä koulutuksia, joissa ammattitaitoiset henkilöt saavuttaisivat pätevyyden.
  - Työnjohdollista koulutusta tarvittaisiin useissa yrityksissä. Lisäksi rakennusalalle kaitataan vastaavanmestarin pätevyyskoulutusta, jotta rakennustointa saataisiin elvytettyä. Koska pätevyys on tällä hetkellä puutteellista, rakennushankkeissa toimet hidadustuvat, ja kustannukset nousevat tämän takia nykyisellään. Lisäksi osa urakoista karkaa muille paikkakunnille.
  - Kielitaidon kehittäminen koetaan myös yrityksissä tärkeänä. Palveluenglannin perustaito olisi monelle yrittäjälle riittävä. Kuitenkin perinteinen koulutustarjonta tarjoaa koulutusta heterogeeniselle ryhmälle, josta vähemmän taitavat jättäytyvät pois turhautuneena. Matkailu- ja palvelualoilla myös venäjänkielentaito avaisi ansaitsemismahdollisuuksia.
  - Keskenjääneiden opintojen ja tutkintojen päivittäminen paikallisissa ryhmissä koettaisiin mielekkääksi ja tarpeelliseksi. Selvityksessä nousivat päällimmäisinä esiin insinööri-, tradenomi- ja sairaanhoitajatutkinnot. Nykyaikainen verkko-opiskelu ja pienryhmissä paikallisesti annettu opetus olisi monelle yrittäjälle ja työntekijälle keino päivittää/kehittää osaamista.
  - Selvityksen aikana käydyissä keskusteluissa tuli myös esiin yrittäjien ”yksinäisyys” eli kaikki pitää tehdä aina itse. Tukiverkkoja ei ole ja tuurausapua ei ole käytettävissä lomituksen tai muihin yllättäviin poissaolotarpeisiin. Maakuntakorkeakoulun avustuksella voitaisiin rakentaa verkostoa, josta yrittäjä saisi ostopalveluna kohtuuhintaan luotettavaa henkilökuntaa yrityksensä tarpeisiin.
  - Tietoteknisten valmiuksien kehittäminen ja niiden ylläpitoon liittyvää käytännönläheistä koulutustarvetta on runsaasti. Laitteiden ja ohjelmistojen hankintaan kaivattaisiin myös asiantuntija-apua, jotta ei turhaan investoita liian monimutkaisiin ja kalliisiin
-

ohjelmiin ja laitteisiin. Tämä voisi työllistää mahdollisen paikallisen yrittäjän, joka tekisi tarvittaessa yritys- ja kotikäyntejä. Myös tietoturva ja ohjelmistoversioiden hallinta olisivat ulkoistettu yrittäjälle. Myös mahdollisesti tarvittava henkilökohtainen tuki olisi näin ollen lähettyvillä.

- Työnantajan velvoitteista puhutaan paljon julkisuudessa ja työpaikoilla. Myös työntekijöille pitäisi järjestää koulutusta siitä, mitkä ovat henkilökunnan velvollisuudet ja vastuut liiketoiminnasta työtä tehdessä.
- Digitaalinen valokuvaus ja videointi edellyttäisivät koulutusta ja opintoja, jotteivät kulttuurihistorialliset valokuvat katoa kansanperinteestä. Nykypäivä on tulevaisuuden historiaa ja jollei sitä talleteta ja dokumentoida sellaisiin formaatteihin, jotka säilyvät tuleville polville menetetään paljon. Tätä hanketta voisi maakuntakorkeakoulun tiimoilta viedä eteenpäin.
- Polvijärvellä voitaisiin tuottaa enemmän hoiva- ja hyvinvointipalveluja, koska työvoimaa on omasta takaa, ja luonnonolosuhteet ovat poikkeuksellisen monimuotoiset. Yrittäjiä tulisi kannustaa kasvattamaan omia liiketoimiaan ja jalostamaan niitä tulevaisuuden kysynnän mukaisesti.
- Joensuun seutu tunnetaan laajalti kulttuurimaakuntana. Tästä voisi ammentaa myös Polvijärvelle elinvoimaa ja lisäansaintamahdollisuuksia. Elokuvien teko ja musiikkitahtumat tuovat maakuntaan rahaa ja työtä, joten niiden markkinointiin pitäisi panostaa. Polvijärven luonnonkauniit maisemat ja monipuolinen palvelutarjonta luovat pohjan kehittää kuntaa kulttuurin saralla.
- Maakuntakorkeakoulu voisi yhdessä polvijärveläisten aktiivisten kyläyhdistysten kanssa järjestää perheille yhteisiä iltoja, joissa voitaisiin kokoontua mielekkäiden ohjattujen harrastusten pariin. Lapsille voisi olla esim. pelejä ja leikkejä, isille puutyöpiirejä ja äideille erilaisia käsityöpiirejä. Näiden kyläiltojen lomassa voisi suunnitella ja kehittää kyläkohtaisia iltoja sellaisiksi, että ne vastaisivat heidän toiveitaan. Opiskelijat toimisijat ohjaajina ja saisivat samalla ammattiin liittyvää työkokemusta ja harjoitustöitä.

3.3. Hankkeen toteutuksessa mahdollisesti esiintyneet ongelmat

Maailmanlaajuinen taantuma on vaikuttanut myös polvijärveläisten yrittäjien arkeen ja vaikeuttanut yritysten selviytymistä laman puristuksessa. Tällöin on vaikeuksia keskittyä yrityksen pitkäjänteiseen kehittämiseen, kun huomisestakaan ei ole varmaa tietoa. Selviytystyön ajankohta ja pituus tekivät hankkeesta haastavan. Yrittäjillä hankkeen ajanjakso oli kiireistä aikaa. Maataloustyöt, matkailu ja teollisissa työpaikoissa budjetointi ja tunnuslukujen perässä kireminen söivät aikaa kehittämistyöltä.

4. Tavoitteiden toteutuminen

4.1. Asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Hankkeelle asetetut tavoitteet ovat toteutuneet toivotulla tavalla. On olemassa selkeä tarve kehittää Polvijärven elinkeinotointa yhteistyössä maakuntakorkeakoulun kanssa. Pienyrittäjien liiketoimintojen kartoituksen avulla on saatu selkeämpi kuva yritysten tarpeista ja haluista erityyppisiin kehityshankkeisiin. Esille tulleista aihioista on laadittavissa suunnitelma pilottihankkeelle, joka onnistuessaan avaa oven laajempiinkin hankkeisiin.

Hanke oli esiselvitys, mutta työskentelytavoista johtuen se loi konkreettisia toimia, joita toteutettiin välittömästi. Tällöin aktiivisesti mukana olleet yritykset saivat välitöntä hyötyä toimintaansa.

Hankkeen toimintamalli on sovellettavissa myös muille pienille maalaispaikkakunnille, joilla on vastaavantyyppinen elinkeinorakenne. Laaja ja avoin tiedottaminen, henkilökohtaiset keskustelut ja välittömät avustavat toimenpiteet soveltuvat mikroyritysvaltaiseen toimintaympäristöön hyvin. Lisäksi monipuolinen yhteistyö eri toimijoiden välillä antaa lisäarvoa toimintaan.

4.2. Syntyvät innovaatiot

Varsinaisia innovaatioita ei hankkeessa syntynyt, mutta mukautettuja toimintamalleja saatiin käyttöön. Lisäksi tulevaisuuden kannalta hyviä liiketoiminnan laajentamishankkeita käynnistettiin.

5. Hankkeen verkostoituminen

5.1. Hankkeen toteuttajat

Hanketta vietiin eteenpäin tiiviissä yhteistyössä muiden alueen toimijoiden, kuten Polvijärven TE-toimiston, Joensuun seudun Leader ry:n, kyläyhdistysten, Joensuun seudun kehittämissyhtiö Oy Josekin ja Pohjois-Karjalan maakuntakorkeakoulu -hankkeen sekä Polvijärven kunnan elinkeinoryhmän kanssa. Yhteistyötahojen edustajat osallistuivat tiedotustilaisuuksiin ja Polvijärven elinkeinoryhmän kokouksiin silloin, kun yrittäjät tulivat esittelemään kehittämishankkeitaan. Lisäksi Joensuun seudun kehittämissyhtiö Oy Josekin edustaja osallistui kerran kuukaudessa elinkeinoryhmän palavereihin. Toimijoiden välillä oli myös puhelin- ja sähköpostiviestintää. Kaiken kaikkiaan hankkeen eteneminen oli aktiivista yhteistoimintaa. Lisäksi osa yrittäjistä ja yritysjärjestöjen edustajista oli myös aktiivisesti kehittämässä muiden alojen koulutustarpeita.

5.2. Kohderyhmät

Osa yrittäjistä on aktiivisia toimijoita kokonaisuudessaan ja osa keskittyy omaan liiketoimintaosaamiseen. Maatalousvaltaisessa kunnassa on hoidettu hyvin maatalouteen liittyvä yritystoiminta ja neuvonta. Myös koulutuspalveluja tuotetaan runsaasti ja laadukkaasti. Kaupanalallakin etenkin keskusliikkeiden organisaatiot ohjaavat koulutusta ja kehittämistä osaltaan hyvin.

Pienten tuotannollisten yritysten osalta tilanne on heikoin, koska he joutuvat keskittymään tekemiseen täyspainoisesti ja kehittämiseen ei välttämättä jää aikaa, vaikka osaamista ja haluakin olisi. Verkostoituminen ei ole kehittynyttä näissä yrityksissä. Isolle osalle yrittäjiä nykyinen tilanne on riittävä. Heillä ei ole halua aloittaa yrityksen kasvattamista, koska se on aikaa vievää ja työpäivät venyisivät kohtuuttomiksi. Hankkeen aikana saatiin syntymään uusia kontakteja, joiden avulla yrittäjät voivat jatkossa yhteistuumin kehittää omia liiketoimiaan ja avustaa voisiaan Win-Win -periaatteella.

5.3. Itäsuomalainen yhteistyö

Hankkeen aikana osallistujat ovat perehtyneet maakuntakorkeakoulun moninaisuuteen itäsuomalaisien toimijoiden keskuudessa ja samalla verkostoitumista aihepiiriin osaltaan saatu käyntiin. Pohjois-Karjalan maakuntakorkeakoulu -seminaari 23.11.2009 Outokummussa avasi kansallisen kontaktiverkostojen luontimahdollisuuden. Tilaisuudessa hanketta hyvin esille polvijärveläisen näkökulman osalta. Kunnanjohtaja Pauli Vaittisen esitys

---

---

hankkeen tuomista mahdollisuuksista pienen kunnan kannalta herätti keskustelua. Tärkeimpänä asiana tuli maaseutukunnan tarve hajautetusta toiminnasta maakunnan parhaaksi. Hankevastaavan tiivistelmä Polvijärven hankkeesta herätti kiinnostusta laajemminkin.

5.4. Verkostoituminen hankkeessa

Hankkeeseen osallistuneet tahot ovat tiivistäneet verkostoitumistaan pohjoiskarjalaisten toimijoiden kanssa. Jatkossa maakuntakorkeakoulun vakinaistuesssa yhteistyölle on saatu pohja, joten jatkokehittämiselle on hyvät edellytykset.

5.5. Kansainvälinen yhteistyö

Hankkeen tavoitteena ei ollut kansainvälisen yhteistyön kehittäminen. Hankkeen aikana kuitenkin selviteltiin sosiaalisen maatalan kehittämistoimia ja näiden yhteydessä havaittiin eurooppalaisen toiminnan olevan pidemmälle vietyä. Jatkotoimenpiteenä tulee yhteistyön tiivistäminen EU:n alueella toimiviin alan yrityksiin ja järjestöihin.

6. Kustannusten ja rahoituksen toteutuminen

Hanke pysyi rahoitussuunnitelman mukaisena alusta loppuun. Selvitystyön arvonlisäveroton hinta oli 14.000 euroa. Hintaan sisältyivät kaikki selvityshankkeen kustannukset.

7. Tiedottaminen

Lehdistötiedotteita annettiin alueellisiin lehtiin ja haastatteluja paikallisradioutisiin. Yrittäjäkirjeissä valotettiin hankkeen etenemistä. Lisäksi järjestettiin tiedotustilaisuuksia yrittäjäjärjestöjen edustajille ja luottamushenkilöille. Myös muille kuntalaisille pidettiin avoin tiedotustilaisuus.

8. Toimintaohjelma hankkeen jatkolle

Maakuntakorkeakoulun ja Polvijärven kunnan yhteisenä tavoitteena on jatkaa kartoittamistyön jälkeen kiinteää yhteistyötä, jonka tavoitteena on luoda toimiva pilottihanke Polvijärvellä toteuttamaan kartoituksessa esille nousseita asioita.

9. Arvio hankkeen jatkotoimenpiteille

- Hankkeen jatkotoimille on löydetty selkeät perusteet, jonka pohjalta pilottihanketta on hyvä alkaa suunnitella. Meneillään oleva taantuma kiristää edelleenkin yritysten kilpailukykyä ja maksuvalmiutta. Tämän takia on syytä aloittaa kehittämistoimet, joilla varmistetaan maaseutujen elinvoimaisuus tulevaisuudessakin.
  - Polvijärvellä valmistetaan laadukkaita ja hyviä tuotteita ensiluokkaisista raaka-aineista. Näiden tuotteiden markkinoille saattamiseksi käypään hintaan vaatii yhteisiä toimia, jotka vahvistavat elinkeinoelämäämme.
  - Pilottihankkeen toteuttamisen kannalta on tärkeää löytää maakuntakorkeakoulu-asiamies, joka tuntee paikalliset yritykset ja yrittäjät. Lisäksi hänelle tulisi varata riittävästi aikaa, jotta hanke onnistuisi esimerkillisesti.
-